

SUNULAN MATERYALLERDE TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI İLETİŞİM KONTROL LİSTESİ

Görsel Materyal Hazırlarken, Kullanırken ve Seçerken Toplumsal Cinsiyete Duyarlı İletişim

- ☐ Kadınları, erkekleri, kız ve oğlan çocuklarını eşit olarak temsil eden görseller kullanın.
- ☐ Görsellerde erkeklerin ve kadınların geleneksel rollerde yer almadığına emin olun. Örneğin, temizlik yapanı ya da hemşireyi kadın; ders vereni ya da doktoru erkek görseliyle temsil etmek, önyargıların sürdürülmesine sebep olabilir.
- ☐ Dezavantajlı veya hayatta kalmayı başaran kişiyi kurban olarak gösteren görselleri kullanmaktan kaçının.
- ☐ Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını destekleyici görselleri kullanmaktan kaçının.
- ☐ Mültecileri ve herhangi bir toplumsal grubu yaralayıcı, ayrıştırıcı ve mağdur olarak temsil etmekten kaçının.
- ☐ Görselini kullanacağınız kişi, adının gizli tutulmasını tercih edebilir, görselleri ve kişisel bilgilerinin tümüyle ya da kısmi olarak kullanılmasına izin verebilir ya da bilgi ve görsel kullanımını tamamen reddedebilir. Bu durumu görseli kullanmadan önce kişiye sorun ve izin verilen ölçüde kullanın.
- ☐ Çalışmada yer alan herkese (görseli veya kişisel bilgisi olan), yürütülen çalışma hakkında bilgi verin ve bu çalışma içinde yer alma konusunda izin alın.
- ☐ Çocukların görüntülerini çekerken ve kullanırken çocuklardan, ailelerinden ya da diğer sorumlu yetişkinlerden onay almayı unutmayın.

Video Hazırlarken, Kullanırken ve Seçerken Toplumsal Cinsiyete Duyarlı İletişim

- ☐ Video hazırlama sürecine katılan tüm taraflara cinsiyetçi dil kullanmama konusundaki hassasiyeti net olarak ifade edin.
- ☐ Kayıt başlamadan önce konuşacak kişilere, kayıt sırasında cinsiyetçi dil kullanılmaması konusunu hatırlatın ve eğer kayıt sırasında böyle bir durum olursa kaydın kesilip tekrar kayıt yapılacağını önceden söyleyin. Kayıt öncesinde mutlaka prova yapın ve geri bildirim verin.
- ☐ Kayıt sırasında cinsiyetçi bir ifade kullandığında kaydı keserek yeniden o kısmı kaydedin.
- ☐ Eğer konuşan kişi yabancı bir dil kullanıyorsa ve çeviri sırasında cinsiyetçi bir ifade ile karşılaşılırsa Türkçe altyazı hazırlama sürecinde değişiklik yapabileceğinize dair onay alın.
- ☐ Çocukların görüntülerini çekerken ve kullanırken çocuklardan, ailelerinden ya da diğer sorumlu yetişkinlerden onay alınması gerektiğini unutmayın.

Etkinlik Hazırlarken, Kullanırken ve Seçerken Toplumsal Cinsiyete Duyarlı İletişim

- ☐ Kullanıldığınız dilin cinsiyete duyarlı olduğundan emin olun.
- ☐ Etkinliklerde konuşmacılar belirlenirken kadın-erkek eşitliğine dikkat edin.
- ☐ Etkinliklerde kadın ve erkekleri, kız ve oğlan çocuklarını eşit olarak görevlendirin.
- ☐ Etkinliklerde kadınların ve erkeklerin eşit katılımını teşvik edin.
- ☐ Etkinliklerde kadınlara sadece sunucu ve/veya kolaylaştırıcı rollerinin verilmediğinden emin olun.
- ☐ Yazılı, görsel ve sosyal medya ile paylaşılacak görsellerde kadın-erkek temsiline eşit şekilde vurgulandığına emin olun.

Mekân ve Etkinlik Metodolojisi Seçiminde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı İletişim

- ☐ Hedef kitlenizde çocuklu aileler varsa, çocuklarını da yanlarında getirebilecekleri bir alternatif yaratarak katılımı kolaylaştırın.
- ☐ Bilgilendirme yaparken kullandığınız dilin, herkesin anlayabileceği şekilde basit, net ve anlaşılır olduğuna, cinsiyetçi kelimeler kullanmadığınıza emin olun ve teknik terimler kullandığınızda anlamını muhakkak açıklayın.
- ☐ Sunum kullanmanız durumunda görsellerden ve anlamlı örneklerden yararlanın. Slaytta, kısa ve ana fikri içeren bir yazıyı uygun görselle destekleyin. Seçeceğiniz görsellerin ilk bölümde yer alan önerilere uygun olduğundan emin olun.
- ☐ Etkinlik sırasında kadın ve erkek, kız ve oğlan çocuk katılımcılar daha sessiz kalıyorsa onlara da eşit söz hakkı tanıyın. Konuşmaları ve fikirlerini paylaşmaları için teşvik edin. (Bu durum çocuklar için de geçerlidir.)
- ☐ Aile ilgili hikâyeler/senaryolar verirken erkekleri de kadınlar kadar çocukların sorumluluğunu alan kişi olarak tanımlayın. (Örneğin: Çocuk öksürmeye başlayınca babası fark etti.)
- ☐ Liderlik rolü üstlenen, rehberlik eden, korkmuş ve/veya endişeli kişilerle ilgili örnek verirken kadın ve erkek, kız ve oğlan çocuklarının eşit temsil edilmesini sağlayın.
- ☐ Etkinlik sırasında sürekli aynı kişiler konuşuyorsa, bir soru sorup herkesten bir cevap alarak diğerlerini de konuşmaya teşvik edin. Yine benzer şekilde herkesin fikrini bir kâğıda yazarak panoya yapıştırmasını da isteyebilirsiniz.